

Mindre Meddelelser.

Molerforsteninger og deres placering i lagrækken.

AF

J. P. Andersen.

1918 gav professor O. B. BØGGILD os gennem sine opmaalinger af askelagene i moleret en god relativ tidsfæstelse, »som ogsaa maa kunne faa nogen palæontologisk betydning«. Hidtil er der dog udrettet meget lidt i den retning, formodentlig paa grund af lokaliteternes afsides beliggenhed, det ringe indhold af fossiler og navnlig, fordi det er besværligt og langsommeligt at søge i de faststaaende lag. Derfor samles de fleste fossiler i løse cementstensblokke, og dermed er sikker niveaubestemmelse som regel udelukket.

Mine indsamlinger stammer fra aarene 1928—37, hovedsagelig fra Ærtebølle og Fur, enkelte fra Mors. Løse blokke uden aske kan der intet sikkert siges om. Bedre stillet er man overfor blokke med askelag, især hvis der er 2 eller 3 askelag i samme blok. Saa er der mulighed for at konnektere dem med de af BØGGILD opmaalte faststaaende lag. De fleste blokke med bestemmelige askelag stammer fra 25—30. En god hjælp til konnektering i det niveau giver en løs blok fra Silstrup, som docent ROSENKRANTZ har opmaalt og overladt mig tallene paa.

Askelag i cementsten. Løse blokke. (cm).

Nr.	Fur Østklint	Knudeklint	Hanklit	Silstrup
29	0,5 13,5	0,5 9	0,5 4,5	0,55 3,50
28	2,2 12	2,1	2,1 3,5	2,25 2,20
27	1,1	1,2 9	1,2	1,25 2,70
26		1,0 8,5	1,0 7	0,95
25		0,4	0,35	

Hanklit: Blokke tilhørende Viborg Katedralskole og arkivar KØCHER.

Silstrup: Blok tilhørende D. G. U., opmaalt af ROSENKRANTZ.

Mit materiale er endnu ikke gennemarbejdet. Resultaterne maa derfor betragtes som i høj grad »foreløbige«. Alligevel haaber jeg, at en

oversigt over forsteninger, som med sikkerhed eller sandsynlighed kan henføres til bestemte lag, maa have nogen interesse.

Niveaubestemte fossiler.

Nedre negative lag (under ÷ 17): Fisk, snudebille.

Ved ÷ 10?: Muslinger, snegle (*Cassidaria* sp.), fisk.

Negative lag (niveau ikke nærmere bestemt): Slangestjerne, fisk.

9—10: Musling.

24—25: Fisk.

26—27: Løvgræshoppe (*Tettigonia amoena* Henr.).

Ved 27: Myg.

28—29: Sommerfugl, floringe (*Megalomus densistriatus* Henr.), stankelben.

Ved 30: Floringe (*Megalomus* sp.), tæger, sild.

Ved 30?: Myg, fisk.

Positive lag (niveau ikke nærmere bestemt): Tæger, fluer og andre insekter, sild og andre fisk.

At listen har flest forsteninger fra positive lag, betyder ikke, at de er rigest paa fossiler, men blot, at niveaubestemmelse er lettest i de positive lag. Blokke fra negative lag er vanskelige at bestemme, for der er faa askelag og store mellemrum. Derimod lykkes det, som før nævnt, særlig ofte at bestemme løse blokke fra lag 25—30 paa grund af de tætliggende askelag deri.

LITTERATUR

O. B. BØGGILD: Den vulkanske Aske i Moleret. D. G. U. II'33. 1918.

J. P. J. RAVN: Molluskfaunaen i Jyllands Tertiærfløjninger. Vid. Selsk. 7. R. III 2. 1907.

K. L. HENRIKSEN: Eocene Insects from Denmark. D. G. U. II 37. 1922.

— A New Eocene Grasshopper. Medd. D. G. F. 1929.

En Undersøgelse af »Blegejord« fra Færøerne samt nogle Bemærkninger om Montmorillonit.

Af

Richard Bøgvad.

I Efteraaret 1936 modtog jeg til Undersøgelse fra Hr. D. DANIELSEN en Prøve af en leret Bjergart, som han havde samlet i en større Forekomst i en Kløft paa Vågø, Færøerne. (Undersøgelse afsluttet 1/11 1936).

Den undersøgte Prøve bestaar af en Blanding af graabrune til hvide Partier og enkelte sorte Smaaklumper. Bjergarten er i Besiddelse af en udtalt Lagdeling, idet de hvide Partier forekommer som parallelt lejrede Lag